

**9-сынып оқушыларының қызығушылығы мен қабілетін анықтау,
мамандыққа икемділігін диагностикалау.**

Мамандық таңдау бұл адам өміріндегі маңызды, қиын және жауапты қадам.

Оқушыларға кәсіби бағдар беру және болашақ мамандығын анықтап алуға ықпал жасау- мектеп алдында тұрған міндеттердің бірі. Мектеп оқушыларының мамандық таңдауда дұрыс бағыт алу мәселесі мектептің психологиялық қызмет аясында жүргізілетін аса жауапты да маңызды жұмыстарының бірі.

Мектеп жасындағы жасөспірімдерге өзінің болашағын таңдауға келгенде көп ықпал ететін ата-ана, ұстазбен қатар мектеп психологтары да өз үлестерін тигізеді.

Кәсіптік бағдар бойынша мектептің практикалық жұмысы кезіндегі көкейтесті сұрақтар; оқушыларға кәсіптік айқындалуы кезінде қалай көмек көрсету, олардың икемділіктерін адекваталық психологиялық әдістер бойынша қалай анықтау керек? Төменде 9- сынып оқушыларымен кәсіптік диагностиканы жүргізу мүмкіндіктерін келтіреміз. Арнайы кәсіптік мүмкіндіктері құрылымында адамдардың төмендегі сапалары, қызығушылықтары, қажеттілігі, мотивтері, икемділіктері және жеке өзінің қасиеттері оның басты компоненттері болып табылады. Оқушылардың кәсіби бағытын, қызығушылықтарын анықтау барысында»Қызығушылықтар картасы», Дж.Голландтың «Мамандыққа икемділікті анықтау» сауалнамасы, Е.А.Климовтың «ДДС» сауалнамасы, «Мамандық таңдау мотивін анықтау» әдістері алынып, әр оқушыға жеке зерделеу қорытындылары шығарылады. Диагностикалау барысы аяқталған соң ата-аналарын сауалнама нәтижелерімен таныстырып, түсіндірме жұмыстары жүргізіледі. Мектептің әдістемелік кеңесінің шешімімен құрылған сараптау комиссиясының қатысуымен оқушылармен жеке сөйлесу нәтижелеріне сәйкес, олардың ата-аналары мен сынып жетекшілерінің пікірлерін ескеру арқылы бағытқа бөлінеді.

№1 М.Әуезов атындағы жалпы орта мектебі 9 «Ә» сынып оқушыларымен жүргізілген диагностикалық жұмыстың ХАТТАМАСЫ.

Мерзімі: 11.04.2019ж.

Тақырыбы: Е.А. Климов «ДДС»

Мақсаты: Кәсіби бағдар беру жұмысын ұйымдастыру барысында оқушылардың қай салада қызмет атқаруға ниетін ескеруге арналған қызығушылықтарының картасын жасау.

Әдісі: Сауалнама.

Ұйымдастырушы: Психолог.

Қатысушы: 9 «Г» сынып

Оқушы саны: 24

Орындау ережесі: Оқушыларға сауалнамалар таратылып, орындау ережесі түсіндірілді. Е.А.Климов. Нәтижесі: Е.А.Климов сауалнамасының нәтижесі бойынша

Мамандық типтері	Қызығушылығы өте жоғары	
	Оқушы саны	%
Адам-табиғат	1	5
Адам-техника	4	17
Адам-адам	18	65
Адам-белгілеу жүйесі	2	18
Адам-көркем-бейне	1	5
Барлығы	26	100

Д. Голланд сауалнамасы бойынша

Жеке тұлғаның кәсіптік типтері	Қызығушылығы өте жоғары	
	Оқушы саны	%
Реалистік тип	5	18
Кеңселік тип	2	10
Әлеуметтік тип	13	48
Тапқыр тип	4	14
Артистік тип	2	10
Барлығы	26	100

Қызығушылықтар картасы бойынша оқушылардың 21-і, яғни 91 пайызының қызығушылығы математикалық-жаратылыстану пәндеріне басым екендігі, ал оқушылардың 2-і, яғни 9 пайызының қызығушылығы қоғамдық-гуманитарлық, ал 1 оқушы шығармашылық пәндеріне басым екендігі анықталды.

1. Математикалық-жаратылыстану пәндеріне бейім оқушылар:

Айдарбек Бейбіт, Ахмет Нұрасыл, Ахмет Ақнұр, Алимхан Балзия, Абдихадир Оралхан, Әбдімәлік Аружан, Бердикул Бекжігіт, Бекжігіт Асылжан, Бектаев Азизхан, Ермекбай Қазыбек, Құдайберген Нұрбакыт, Құрбанали Қарлығаш, Оспан Дариға, Райымбекова Аружан, Сәмет Аружан, Жұпарбек Мырзабек.

2. Қоғамдық-гуманитарлық пәндеріне бейім оқушылар:

Абдулла Тоқтар, Базарбай Балнұр, Елдашбай Ұлжан, Мусаева Айдана, Рысбек Жасмина,

3. Қоғамдық – шығармашылық пәндеріне бейім оқушылар:

Базарбай Мағжан, Құрбанов Мұханғали, Лесбек Оразақын,

Ұсыныстар:

- Оқушылардың кәсіптік қалыптасуына байланысты педагогикалық-психологиялық тренинг сабақтар өткізу.
- Мамандықтар жайлы толық ақпараттар беру сынып жетекшілеріне ұсынылады.

Педагог- психолог:

Б.Еспанов

Сынып жетекші:

Л.Изтілеуова

№1 М.Әуезов атындағы жалпы орта мектебі 9 «Г» -сынып оқушыларының кәсіби бағыттылығы бойынша алынған сауалнамалардың қорытындысы.

№	Оқушының аты – жөні	Темпераменті	Голомшток сауалнамасы бойынша қызығушылығы жоғары бағыттары	Е.А.Климовтың Даралап -диагностикалау сауалнамасының қорытындысы бойынша мамандық типтері	Д.Голландтың мамандыққа икемділікті анықтау
1	Абдулла Токтар	Флегматик-сангвиник	Тарихшы	Адам-адам	Әлеуметтік тип
2	Айдарбек Бейбіт	флегматик- сангвиник	Әскери	Адам-адам	Реалистік тип
3	Ахмет Нұрасыл	Холерик-Сангвиник	Экономист	Адам-таңбалар жүйесі	Тапқыр тип
4	Ахмет Ақнұр	Флегматик-Сангвиник	Биология	Адам-адам	Артистік
5	Алимхан Балзия	Сангвиник-флегматик	Медицина	Адам-адам	Реалистік тип
6	Абдихадир Оралхан	Флегматик-сангвиник	Менеджмент	Адам-адам	Әлеуметтік тип
7	Әбдімәлік Аружан	Сангвиник-Флегматик	Тамақ өнеркәсібі, Математика	Адам-адам	Реалистік тип
8	Базарбай Балнұр	Сангвиник-холерик	Тарихшы	Адам-адам	Артистік тип
9	Базарбай Мағжан	Флегматик-сангвиник	Спортшы	Адам-адам	Артистік
10	Бердикул Бекжігіт	Сангвиник-флегматик	Полиция, Экономист	Адам-адам	Тапқыр тип
11	Бегжигит Асылжан	Холерик-сангвиник	Менеджмент	Адам-адам	Әлеуметтік тип
12	Бектаев Азизхан	Сангвиник-флегматик	Әскери	Адам-адам	Кеңселік тип
13	Ермекбай Қазыбек	Холерик-Сангвиник	Әскери, Спортшы	Адам-адам	Кеңселік тип
14	Елдашбай Ұлжан	Флегматик-Сангвиник	Тарихшы	Адам-техника	Реалистік тип
15	Құдайберген Нұрбақыт	Сангвиник-флегматик	Көлік инспекциясы	Адам-техника	Тапқыр тип
16	Құрбанали Қарлығаш	Флегматик-сангвиник	Геология	Адам-адам	Артистік
17	Құрбанов Муханғали	Сангвиник-Флегматик	Спортшы	Адам-адам	Тапқыр тип
18	Мусаева Айдана	Сангвиник-флегматик	Тарихшы, Журналист	Адам-таңбалар жүйесі	Тапқыр тип
19	Лесбек Оразақын	Флегматик	Спортшы	Адам-техника	Артистік
20	Оспан Дариға	Холерик-Сангвиник	Биология	Адам-адам	Әлеуметтік тип
21	Райымбекова Аружан	Флегматик-Сангвиник	Геология	Адам-техника	Артистік
22	Рысбек Жасмина	Сангвиник-флегматик	Әдебиетші, Теле жүргізуші, Мұғалім	Адам-техника	Тапқыр тип
23	Сәмет Аружан	Флегматик-сангвиник	Медицина	Адам-техника	Әлеуметтік тип
24	Жұпарбек МырзабекЖ	Сангвиник-Флегматик	Медицина	Адам-табиғат	Реалистік тип

Педагог-психолог:

Б.Еспанов

Сынып жетекшісі:

Л.Изтілеуова

№1 М.Әуезов атындағы жалпы орта мектебі 9 «Г» сынып оқушыларының Е.А.Климовтың «ДДС» сауалнамасының қорытындысы.

Мамандық типтері	Қызығушылығы өте жоғары	
	Оқушы саны	%
Адам-табиғат	1	4
Адам-техника	6	25
Адам-адам	15	63
Адам-белгілеу жүйесі	2	8
Адам-көркем-бейне	0	0
Барлығы	24	100

№1 М.Әуезов атындағы жалпы орта мектебі 9 «Г» сынып оқушыларының Д.Голландтың мамандыққа икемділікті анықтау сауалнамасының қорытындысы

Жеке тұлғаның кәсіптік типтері	Қызығушылығы өте жоғары	
	Оқушы саны	%
Реалистік тип	5	21
Кеңселік тип	2	8
Әлеуметтік тип	5	21
Тапқыр тип	6	25
Артистік тип	6	25
Барлығы	24	100

№1 М.Әуезов атындағы жалпы орта мектебі 9 «Г» сынып оқушыларының қызығушылық бағытының мониторингі

